

S. D. N.

D. CLEMENTIS
DIVINA PROVIDENTIA
PAPAE OCTAVI

Super bono regimine, & recta administratione reddi-
tuum Communitatum, & Vniuersitatum
Status Ecclesiastici.

R O M A E,

Apud Paulum Bladum Typographum Cameralem. M. D. XCII.

S. P. N.

D. CLEMENS
DIVINA PROVIDENTIA
PAPAE OCTAVI

Super bono regimine, & recta administratione rectorum
universitatum, & Vniuersitatum
Status Ecclesiastici.

R O M A E,

CLEMENS EPISCOPVS

Seruus seruorum Dei.

D PERPETVAM REI MEMORIAM. Pro commissa nobis à Domino S. R. E. cique etiam in temporalibus subiectarum Ciuitatum, & Populorum, tutela, paternaque; erga nostros subditos caritate; præcipuo studio tenemur prouidere, vt ad eos pertinentia bona, ea, qua decet, fide, & cura, vtiliter & prouidè administrentur: præsertim verò tollantur prauis abusus, qui in publicum & commune damnum paulatim irrepunt: Ex quibus, & hæctenus graui ære alieno communia illorum bona oppressa, vel ab ipso nostri Pontificatus initio comperimus; Et malum hoc, nisi celeriter opportuna remedia adhibeantur, quotidie in deterius pro labi videmus.

Dum enim pauci sua priuata commoda & lucra quærunt, atque illicitis modis, quod prauè ambiunt, aut concupiscunt, consequi affectant, Potentiorum, aut vbi gratiam vanis assentationibus aucupantur, suas denique cupiditates explere satagunt, nulla vtilitatis publicæ ratione, habita, ærarium publicum ipsarum Ciuitatum & Locorum exhauriunt, graui ære alieno implicant, inanibus pompis & ostentationibus dilapidant. Quibus malis atque incommodis (quantum, nostra vigilantia atque auctoritate, eniti possumus) occurrere cupientes. Hac nostrâ, perpetuò valitura constitutione, statuimus, & ordinamus, vt, in qualibet Ciuitate, Terra, Oppido, Castro, & Loco disti status temporalis Ecclesiastici vniuersi, itaut etiam Bononien. & Beneuentan. nostræ Ciuitates sub hac constitutione sint comprehensæ, Tabella, aut Libellus quotannis initio anni conficiatur, in quo sumptus omnes ordinarij & extraordinarij publicè vtilis, aut necessarij, sint descripti: Et earum quidem, quæ certæ, & ordinariæ sunt, expensarum, certa etiam taxa & summa exprimitur, quæ verò incertæ, & extraordinariæ videbuntur, earum vniuersæ summa aliqua annua taxetur, quàm toto anni curriculo excedere nequaquam liceat: Sigillatim verò pro rei indigentia, ex vniuersa summa sit taxata à toto Consilio, cum interuètu Præsidentis, Gubernatoris, aut Potestatis, portiones necessariæ infra annum detrahantur, eaq; Tabella, aut Libellus per Gubernatorem, seu Præsidentem Prouinciæ, aut Ciuitatis, & cuiuscunq; Terræ, Oppidi, & Castri Prætorè, seu Potestatem, singulis annis: Hac verò prima vice non solum ab ipsis: sed etiam post eos intra triginta dies tñc proximè sequentes, à dilectis filijs S. R. E. Cam. & Thesaurario generali Cam. Apost. accuratè & diligenter inspicitur, corrigatur, & approbetur, ex pñctis inde ijs omnibus impèctis, quæ præter, aut contra hanc nostrâ Constitutionem, etiam ex statuto, vel còsuetudine antiqua fieri solebant, ac retento ipsius Tabellæ, seu Libelli ex èplo, seu Registro penes Camerâ Apost. gratis, & absq; vllo earundem Communitatù, seu Vniuersitatum dispendio, statim intra decem dies, ab ipsius receptionis die numerãdos sic reuisa, approbata, & correctâ, ad prædictas Còmunitates, seu Vniuersitates remittatur. Districte aut̃ inhihemus sub indignationis nostræ, & alijs grauiissimis nostro, & Successorum nostrorù arbitrio, imponendis pœnis, ne pro sigillo, vel pro scriptura, carta, atramento, cera, capsula, cordulis, alijsue rebus, ad huiusmodi expeditionem pertinentibus, seu pro labore, aut regalibus, quidpiam, ne minimum quidem obolù, hac de causa prædicti Camerarius, aut Thesaurarius, eorumque Notarij, Tabelliones, Secretarij, Familiares, aut quilibet Officialis, vel Minister exigere, vel etiã spontè oblatù, recipere præsumat, quinimò volumus, vt sine vlla mora omnia gratis, & prout in Pœnitentiaria Apostolica fieri solet, sine aliqua solutione expendantur, & mittantur. Atq; in hoc, Camerarius, & Thesaurarius prædicti summo studio inuigilent, & si aliquem ex suis, vel alijs Notarijs, Tabellionibus, Secretarijs, Familiaribus, Officialibus, aut Ministris, vel minimum quicquam recepisse deprehenderit, aut cognouerint, contra eos, etiã ad priuationis officiorum, & munerum quæ obtinent, inhabilitatisq; ad illa, vel alia in posterù imponenda exilij perpetui ab Vrbe, & eius districtu, & alijs grauioribus pœnis procedant. scituri, si conueniendo, aut tolerando, aut alias quomodolibet receptionum, & exactionum huiusmodi per se, vel alium conscij, aut participes fuerint, se quoq; nostrum, & successorum nostrorù in iudicium, in hac re feuerum, vt præsertim, subituros. Verum eadem Tabella, seu Libellus, eiusue exemplum fide correctum, approbatum, & intra decem dies remissum, nedum in ipsarum Communitatum, seu Vniuersitatum Archiuio afferretur, sed in publico aliquo, omnibus patenti, ac conspicuo loco, pro fortibus Aula vbi haberetur publicum consilium, vel vbi ius dicitur, & frequens populi sit conuentus:

affigatur, & perpetuo retineatur, Nec liceat in futurum, nisi de expressa, Camera Apostolica, aut si virgens necessitas moram non patiatur, Gubernatoris, aut Praesidis Ciuitatum, & locorum, qui statim postea Camerarium, & Thesaurarium Generalem praedictos, certiores de eo reddere teneantur, licentia, cum interuentu Procuratoris Fiscalis eiusdem loci, causa cognita, etiam similiter gratis concedenda, Tabellae ipsius, seu Libelli tenorem etiam sequentibus annis immutare, aut alterare, neque abique praedicta licentia, etiam in casibus improuisis, inopinatis, aut insolitis, aliquid, vltra contenta in huiusmodi Tabella, aut Libello, erogare. Quicquid vero vltra praeferi prae summas erogatum fuerit, id volumus, vt ab eis, quibus exigendi, & solidandi computa, & rationes expensis, siue illa, vt dicitur, sindicandi cura, incumbit, nequaquam ratum habeatur, neque, ipsis communibus Aerarijs dictorum locorum, aut massis, sed personis singularibus, quae sumptis ipsos fecerint, expensum feratur, quae etiam ad illius tanquam ab eis indebite ablata, restitutionem, teneantur, id autem quo accuratius seruetur, & earundem Ciuitatum, & Terrarum, ac Populorum vtilitati amplius consulatur, praecipimus, vt quilibet modernus, aut pro tempore existens Gubernator, Praeses, aut Potestas, tam ex nunc, seu in ipso primo ingressu, quam deinde statim finito tempore Magistratus per quoscunque Priores, Massarios, Camerarios, aut Officiales, gesti, intra decem dies ab ipsis Prioribus, Massarijs, Camerarijs, seu Officialibus, qui magistratu funguntur, aut fungi desinunt, respectiue, plenariam informationem rerum, ad publicum regimē, & administrationem communium bonorum pertinentium, praecipue vero indicem, & nomina singulorum debitorum cuiuscunque Communis, seu Vniuersitatis, tam ex supradictis, quam ex alijs quibuscunque, causis, accurate, & singillatim descripta, sibi tradideaq; postmodum cum primum solutionis dies aduenerit, aut si iam aduenerit, intra tres, aut ad summum, quatuor menses per officiales, & Magistratus earundem Communitarum, seu Vniuersitatum, exigat, & in Aerarium Communis, seu Vniuersitatis, referri, & si quid in fine anni deductis expensis in Tabella, seu Libello descriptis, supererit, id in extinctionem aeris alieni publici contracti, aut si res alienum nullum sit, vel in Annonam subleuandam, vel pro Monte pietatis, vel in recuperationem, & redemptionem bonorum, & rerum, seu iurium per ipsas Communitates, siue Vniuersitates alienarum, vel denique in aliorum immobilium bonorum emptionem, cum interuentu tamen Gubernatoris, seu Potestatis, & Procuratoris Fiscalis Loci conuerti curet. Quod si praedictas pecunias in Monte pietatis deponi contigerit, id ea conditione fiat, vt illas postea quandoque eadem Communitates, & Vniuersitates inde extrahere, & si eis videbitur in vsu per hanc constitutionem permisso erogare valeant. Fiscis vero cuiuslibet Locis Procurator perat omnino coram Sindicis, & Gubernatore, seu Praeside aut Potestate intra decem dies ab ijs, qui Magistratum perfuncti sunt, tam de administratione iuxta taxam in Tabella, seu Libello praescriptam, quam de alijs supradictis, praesertim nominibus debitorum inexactis rationes, reddat. Et si quid vel in expensis excessum, vel circa exactioem neglectum, aut per negligentiam vltra tempus praedictum dilatum fuerit contra eosdem reos, Magistratu, vt praefertur, perfunctos, ad restitutionem indebitarum expensarum necnon ad solutionem de suo proprio debitorum per negligentiam inexactorum, ac vterius, etiam ad poenarum in hac Constitutione contentarum, executionem procedi, quarum pars quarta ipsi Procuratori Fiscali sit applicata. Si vero post huiusmodi decem dies elapsos, Gubernator, aut Potestas in exigendis rationibus, vel in cogendo ad soluendum, vel restitutionem, aut in exequendis poenis siue alias in praemissis negligens fuerit, ad restitutionem, & refactionem damni, ex indebitis impensis, vel retardata exactione communi Aerario cuiuslibet Locis, illati, etiam de suo proprio integre teneatur. Procurator autem Fiscalis eius Terrae, Oppidis, aut Ciuitatis, Generalem Camerae Apostolicae Procuratorem Fiscalem de huiusmodi negligentia certiore faciat, siue etiam cuilibet de Populo, id denuntiare liceat, ac tam in sindicatu per eos ad quos spectat, quam postea per Procuratorem Fiscalem Generalem Cam. Apost. contra ipsos Gubernatores, & Potestates, siue etiam contra personas, quae pro ipsis in sindicatu fideiusserint, procedatur, ita vt tam ab eis, quam ab ipsis reis principalibus, illatum damnum, inexacta debita, indebitaeque expensae, & quae in hac Constitutione continentur multae, cum simili lueri personis praedictis applicando exigantur. Ac propterea, tam ipsi Gubernatores, Praesides, Potestates, quam Procuratores Fiscales, si praemissis culpabiles, officijs per eos obtentis, eo ipso priuati, & ad illa, atque alia similia de caetero obtinenda perpetuo inhabiles, & in ea pacis sint, & censeantur. Praefati vero Gubernatores, & Potestates, eorumque, Cancellarij, Secretarij, Tabelliones, aut Ministri, vel Familiars nihil omnino, ne minimum quidem occasione sindicatij huiusmodi, vel pro sententia ferenda, aut pro Tabella, seu Libello conficiendo, reuicendo, vel licentia, vt praefertur concedenda, subscribenda, vel taxa facienda, emolumentis, aut regalium, neque etiam pro mercede, aut labore, si

ut aliàs, vt præfertur, percipiant, & si quid perceperint etiam tamquam huius Constitutionis violatores, pœnas, quæ in ea sunt descriptæ, ipso facto incurrant. Cæterum omnibus, & singulis Communitatibus, Vniuersitatibus, & Populis quarumcunq. Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, & Locorum status nostri temporalis Ecclesiastici, earumq. Senatui Cõsilijs, Adunantijs, & Congregationibus, Magistratibus, & Administratoribus eorumq. singularibus personis, districtè interdiciamus, & prohibemus, ne quis eorum, vel earum, sub quouis prætextu, aut cõausa, etiam vrgenti, & necessaria, contra constitutionem se. re. Sixti PP. V. Prædecessoris nostri, quæ incipit, Inter multiplices, quam nos harum ferie approbamus, innouamus, & ampliamus; Bõnæ, aut iura sua vendat, alienet, hypothecet, aut census super illis imponat, aut pro se, præterquam ex causa locationis tantum ad modicum tempus, & solutionibus non anticipatis, nõ autem titulo conductiõnis, nec villo modo, pro alijs obliget, siue ære alieno se obstringat, neque Legatos, seu Oratores ad nos, & Sedem Apostolicam sumptibus publicis, aut etiam priuatis, & proprijs ipsorum Legatorum, neque etiam si ipsi sponte id munus suscipere, & de suo proprio impensas subire velint, vnquam mittat neue sub nomine Agentis, aut Negociorum gestoris, vel Procuratoris, aliàs quam ad necessarium litium prosecutionem in Rom. Cur. pariter expensis communibus, aut priuatis, retinere, aut mittere, neue quispiam id munus suscipere, aut obire audeat, nisi habita prius, quoad obligationes, & alienationes, licentia, iuxta prædictã Sixti Prædecessoris Constitutionis tenõrem: Quo vëro ad mittendos Legatos, seu Oratores, à nobis, vel pro tempore existente Romano Pontifice, vel ab eo, qui consultationibus negociorum Status Ecclesiastici pro tempore præerit dũtaxat in scriptis obtentã, sine qua, si quis id munus suscipere ausus fuerit, præter aliàs per Sixtum Prædecessorem inflistas pœnas, etiam officijs per eum obtentis eõ ipso priuatus, & ad illa, & alia quæcumq. obtinenda perpetuõ inhabilis, & incapax, nec nõ infamis, & ignominia, atque infamia noratus, censeatur. Ad hæc prohibemus pariter ne prædictæ Communitates, Vniuersitates, earumue Collègia, Senatus Adunantiæ, Congregationes, Magistratus, Offitiales, aut Singulares personæ villo modo præsumant, ex fructibus, redditibus, & prouentibus collectis, vel contributiõnibus certis, vel incertis, ordinarijs, seu extraordinarijs, eorum Aerarij, seu massæ communis, siue ex pecunijs, etiam priuatis, & particularibus singulorum Ciuium per viam voluntariæ collectæ, seu contributiõnis in commune congestis, etiam cuiusuis statuti, seu consuetudinis, aut verius corruptelæ prætextu ex quouis causa, etiam solita, & rationabili, Munera, aut dona quæcumque cuiusvis Legato, Vicelegato, Gubernatori, Protectori, Viceprotectori, Præsidi, Officiali, aut Personæ, etiã quauis, tam Ecclesiastica, etiam Pontificali; aut alia maiori, etiam S. R. E. Cardinalatus, quàm mundana dignitate fulgenti, seu illius consanguineis, affinibus, familiaribus, aut ministris, mittere, tradere, aut largiri, aut in alicuius, etiam Legati, Vicelegati, Gubernatoris, Præsidis, Benefactoris, aut Protectoris honorem, etiam occasione hospitij, aut transitus, vel primi ingressus, aut ad beneficiorum acceptorum memoriam, gratiq. animi testificationem pro constituendis, ornandis, aut erigendis perpetuo, vel ad tempus portis, Arcubus, Tropheis, Porticibus, Moenibus, aut alijs monumentis, seu pro prædictis personis, quauis dignitate, vel auctoritate fungentibus, honorifice, lautè, & opipare excipiendis, seu pro quibusvis conuiuijs, aut hospitijs, etiam moderatis eisdem, aut cuiusvis alteri, quacumque occasione, vel causa exhibendis, aut per personis, quæ illos comitentur, aut illis ministrent, vel obuiam procedant præciosis vestibus induendis vllas pecunias erogare, vel pro congiarijs missilibus, aut muneribus publicis, seu etiam cibarijs esculentis, & poculentis epulis, commensationibus, aut comperationibus, Populo, aut Magistratibus, vel Officialibus vltra eorum salaria, & emolumenta de iure, vel ex laudabili consuetudine debita, largiendis, seu pro præstandis, pueris, vel adolescentibus, studiorum causa, alimentis, vel dotibus puellarum non egentium augendis, aut pro exhibendis spectaculis, etiam pijs, & intra Ecclesias, vel extra eas, in quibusuis publicis, aut priuatis, sacris, aut prophanis locis, etiam vbi Sanctorum, & Sanctarum vita, aut res, pie gestæ Populi spectandæ proponuntur, siue etiam piorum operum, & caritatis, seu elemosynæ, prætextu, aut alias in prædictis, seu alijs rebus superuacancis in dicto Libello, seu Tabella non contentis, sed ad pompam, & ostentationem, aut ad oblectationem, vel paucorum lucrum, & priuata eõmoda quomodolibet pertinentibus, sumptus, aut impensas aliquas facere nisi re ipsa pro diuis, no cultu, & veris Christi pauperum indigentijs, de consilio, & consensu loci ordinarij, subleuandis, aut pro ijs tantum pijs ludis publicis, qui ex inueterato vsu permittuntur, & in prædicta Tabella, seu Libello exprimentur taxam à Gubernatore, seu Præside, aut Potestate ipsius Prouinciæ, Ciuitatis, aut Loci cui sub sunt præfigendam, quæ in supradicto Libello, seu Tabella comprehensa erit, non excedentibus, sumptus huiusmodi fiant: Prohibemus insuper ne quicumq. Ciues, Oppidani,

aut Incolæ, qui suæ Communitatis, aut Vniuersitatis, bonorum detentores, vsurpatores, occupatores, fuerint, quæ contra ipsas Communitates litem aliquam, seu controuersiam habuerint, quæ ad hunc effectum per solam vnicam citationem coëpta, & inchoata, censetur, eadem lite, seu controuersia durante, necnon qui eiuſdem suæ Communitatis, siue Vniuersitatis debitores, ex quacumq. causa extiterint, earumue bona, aut pecunias administrauerint, antequam id quod debent integrè persoluerint, seu rationes administrationis reddiderint, cum eius residui, in quo debitores remanserint, reali restitutione, ad obtinendos, gerendos, aut exercendos aliquos in ea Ciuitate, Prouincia, Oppido, Terra, Castro, aut Loco, Magistratus, aut Munera quæcunq. vel officia publica, vllò modo eligantur, vel admittantur: Et si de facto electi, admissiue fuerint, Electio, & admissio irrita sit & nulla: Et tam ipsi, quàm eligentes siue admittentes, necnon Gubernatores, Præsides, & Potestates, qui id permiserint, vel etiam ex parte eorum super his inquirendis, & prohibendis, diligentiam, prout eos teneri volumus, & decernimus, non adhibuerint, poenis in hac Constitutione contra illius transgressores inflictis, plectantur. Porro locationes, seu affectus, tam vestigialium, quæ gabellarum, aut datia dicuntur, quàm aliorum quorumcumq. reddituum, prouentuum, iuriũ, & emolumentorum, ad commune ipsarum Ciuitatum, & Locorum Aerarium quomodolibet spectantium statuimus, & iubemus omnino seruatim seruandis atq. adhibitis solemnitatibus, quæ de iure, aut cuiuslibet loci statuto, vel consuetudine requiruntur, cum personis fide, & facultatibus idoneis, quæ idoneas pariter in publico consilio approbatas cautiones præstent, iniri, & contrahi debere. In quibus sanè locationibus, seu affectibus, ea semper conditio, & pactio addatur, vt ipsæ Communitates, siue Vniuersitates ab omni prorsus detractioe, seu remissione, & vt vulgo dicitur defalcatione, ex quocumque ac inopinato, & insolitissimo belli incurſus militum, depopulationis agrorũ, direptionis, aut siccitatis, alluuiõis, grandinis tempestatis, incendij, aut alio quouis maximè fortuito casu, atque ex quouis capite, ac etiam legitima & vrgenti amissionis, aut diminutionis fructuum, etiam omnium, vel maioris partis, aut sterilitatis, vel alia quauis causa cogitata, vel incogitata, cogitabili, vel incogitabili, sint, prorsus immunes, nec ad id cogi possint, etiamsi de iure tenerentur, sed integrè semper responsiones & præstationes, seu pensiones annuæ absque vlla diminutione per ipsos Conductores eis solui debeant, & quamuis pactum huiusmodi forsitan in contractibus omissum fuerit, nihilominus vigore præsentium litterarum tacite inesse, & subintelligi debere, perinde ac si id ipsum inter contrahentes expresse cautum, & conuentum fuisset: sublata, omnibus Iudicibus, etiam S. R. E. Cardin. ac Sacri Palatii Apostolici Auditoribus aliter iudicandi, & interpretandi, facultate. Depositariorum quoque pecuniarum, & introituum communis Aerarij cuiuslibet Communitatis, siue Vniuersitatis, non aliter eligi, deputari, aut admitti volumus, nisi priusquam id munus assumant, idoneam, arbitrio Gubernatoris, Præsidis, aut Potestatis, cautionem præstent. Alioquin, tam ipsas locationes, affectus, seu appaltus, quàm Depositariorum deputaciones, siue electiones, aut admissiones cum omnibus inde sequentibus etiam obligatione in forma Camerae Apostolicæ, iuramento, aut instrumento publico, vallatas, irritas, & nullas censi, & nihilominus Magistratus, seu Officiales, qui contractus ipsos iniuerint, Depositariorum admiserint, vel in publico consilio assensum dederint, vna cum cæteris consentientibus pariter poenis in hac Constitutione expressis teneri decernimus, & declaramus. Præterea auctoritate Apostolica tenore, earundem præsentium reuocamus, irritamus, & annullamus, omnes & quascunq. exemptiones, immunitates, remissiones, condonationes iurium, atque onerum realium, & personalium, aut mixtorum Camerae Apostolicæ, seu eorum communis Aerario debitorum, aut vestigialium, gabellarum, datiorum, portuorum, Dohanarum, Collectarum, subsidiorum, contributionum, cuius particulari personæ pro rata illos quomodolibet tangenti, siue præsidij, aut bonis, per eas possessis per quascunq. Communitates, seu Vniuersitates, ex quauis causa, etiam legitima, & de iure debita, seu permissa, qualis est ob numerum xij. filiorum, & quacunque occasione, etiam sub prætextu tituli onerosi, & contractus, vltro citroque obligatorij, etiam publico consilio, & communi omnium consensu, perpetuò, vel ad tempus concessas, etiamsi id sine vllò Camerae Apostolicæ damno, aut præiudicio factum fuerit, ratamq. ipsam eadem Communitates & Vniuersitates in se susceperint. Distinctius inhibentes, ne quid tale in posterum concedere, aut attentare præsumant, ac reuocantes ex nunc in irritum quicquid circa omnia & singula præmissa, præter, aut contra hæc nostra interdita, prohibiciones, statuta, ordinationes, iussa, voluntates, decreta, mandata, aut præcepta, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quod si quis coniunctim cum cæteris, seu diuisim, nostrarum huiusmodi prohibitionum, statutorum, ordinationum, iussionum, decretorum, mandatorum, voluntatum, aut præceptorum, violator, seu transgressor extiterit; Statuimus,

vt præ-

vt præter superius expressam restitutionem, aut solutionem, seu damni refectionem, ij, qui præeminentia, aut gradu aliquo cæteris Superiores fuerint, nisi pro viribus, id quod contra hanc Constitutionem attentatum gestumue est, impedire tentauerint, suumque assensum omnino constanter denegauerint, omnibus, & singulis per eos obtentis dignitatibus, gradibus, muneribus, officijs, & Magistratibus, eo ipso priuati, ac tam ipsi, quam alij inferiores, qui id suaserint, procurauerint, petierint, proposuerint, aut ipsismet fecerint, vel ab alijs fieri iusserint, ad illa & alia similia, vel dissimilia in futurum obtinenda, inhabiles perpetuò, & incapaces, ac perpetua infamia & ignominia, notati, & singuli eorum si soluendo fuerint, vltra prædictam restitutionem ad duplum eiusdamini, quod communi massæ, seu mensæ illatum fuerit de suo reficiendum, obligati existant, minus pœna exilij, aut carceris saltè triennalis plectantur; Alii verò qui solummodo consensum tacite vel expresse præstiterint, si soluendo fuerint, tantundem pecuniarum quantum erogatum extiterit; de suo persoluant, sin autem id propter inopiam præstare nequierint, pœna aliqua corporis afflictiua, Superiorum arbitrio puniantur, & eiusmodi mulctarum quarta pars inter eos diuidatur, qui quantum in eis fuerit, contradixerint, seq. opposuerint, vel post consensum præstitum, erroris poenitentes, Superioribus id primi denuntiauerint. Sed & constitutiones piæ mem. Bonifacij Octauj, & Gregorij xij. Roman. Pont. Prædecessorum nostrorum contra pacifices, promittentes, dantes, aut recipientes quicquam paruum, vel magnum pro gratia vel iustitia, pro se; vel alijs obtinenda, & contra complices, vel dantes in præmissis auxilium, consilium, vel fauorem, cum omnibus in eis contentis pœnis, censuris, & extensionibus, quæ supradictis aggravatæ & additæ, non autem per eas imminutæ, aut immutate censeantur, harum serie approbamus, & in nouamus, ac ad omnes superius expressas personas, etiam speciali nota dignas, quæ contra vltimo dictas Constitutiones in quibuslibet casibus per eas expressis, dando, recipiendo, promittendo, pacificendo, consentiendo, aut permittendo, non solum apud Sedem Apostolicam, sed in quibusuis Tribunalibus, & eorum quibuscunque iudicibus etiam Laicjs Almæ Vrbs, ac tam in Romana Curia, quam extra eam, in quibuslibet temporalis ditioni nostræ, mediatè, vel immeditè a te subiectis, Prouincijs, Ciuitatibus, Oppidis, Terris, & Locis, deliquerint, per easdem præsentis extendimus, & ampliamus pœnis alijs à iure, vel per alias Constitutiones Apostolicas, aut propria locorum situta, vel consuetudines, contra personas, aliquid præmissorum committentes, vel omitterentes, forsan decretis, vel in iustis, nihilominus in suo robore permanuris. Quocirca vniuersis & singulis modernis, & pro tempore existentibus eiusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, Thesaurario Generali, necnon Legatis, Vicelegatis, Præsides, Gubernatoribus, Potestatibus, ac Prioribus, Magistris, Magistratibus, & Officialibus, cæterisque ad quos spectat, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum singuli quantum ad eos pertinet, curent, omni studio, diligentia, auctoritate, & vigilantia, præsentem Constitutionem firmiter, & inuiolatè obseruari: Et contra inobedientes, vel transgressores, condignis pœnis animaduerti, præcipue verò ipsi Legati, Vicelegati, Præsides, Gubernatores, & Potestates, contra quoscunque Communitatum, siue Vniuersitatum debitores pro exactione integræ summæ & quantitatis, quæ earum communibus Aeratorijs debetur, & pro tempore debebitur, summarie, simpliciter, & de plano sola facti veritate inspecta, sine strepitu, & figura iudicij, manu regia in vim præsentis Constitutionis, etiam quauis inhibitione, tam à prædicto Camerario, seu Causarum Cameræ Apostolicæ Generali Auditore, quam à quocunque alio Iudice ordinario vel delegato, quauis auctoritate fungente etiam forsan, in vim specialis commissionis decreta, non obstante, iuris & facti remedijs opportunis procedant, & omni, & quacunque appellatione remota exequantur, eosdem inobedientes, necnon contraditores quoslibet & rebelles, per opportuna iuris & facti remedia, & appellatione postposita, compescendo, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, dictarumque Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, & Castrorum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis, quorumcunque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel ad verbum non inserta, effectus præsentis nostræ Constitutionis impediiri, quomodolibet valeat, vel differri. Quæ omnia, quatenus præmissis in aliquo aduersentur, prorsus tollimus, & abrogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem, vt præsentis literæ in valuis Sancti Ioannis Lateranensis, & Principis Apostolorum de Vrbe Basilicarum, & in acie Campi Floræ publicentur, affixis inibi earum exemplis, & dimissis: Quodque earum exempla, seu illorum compendia latino, aut vulgari sermone scripta, in libris quorumcunque Statutorum prædictarum Communitatum, & Vniuersitatum inserantur, &

saltem bis quotannis, in publicis, & maioribus consilijs, siue adunantijs cuiusque Communitatis, siue Vniuersitatis, alta, & intelligibili voce legantur, atque in publico etiã aliquo omnibus patenti loco, ubi frequenter Ciues, aut Oppidani conuenire soleant, perpetuò affixum retineatur, ad eò vt si contingat exempla huiusmodi inde amoueri, aut lacerari, seu temporis diuturnitate consumi debeant omnino Priores, Massarij, Cancellarij, siue alij earundem Communitatum, siue Vniuersitatum Officiales sub priuationis officiorum obtentorum, & inhabilitatis ad illa, vel alia postmodò obtinenda, & alijs etiam grauioribus corporis afflictiujs pœnis, ipso facto incurren. curare, vt statim eadem exempla renouentur, & denuo affigantur, & si id commodè fieri poterit in marmoreo aliquo lapide ad perpetuam memoriam insculpantur. Demum à singulis Legatis, Vicelegatis, Præsilibus, Gubernatoribus, Potestatibus, necnon Communitatum, seu Vniuersitatum Prioribus, Massarijs, Cancellarijs, aut quocunq; nomine nuncupatis Officialibus initio Magistratus, antequam ad illum exercendum admittatur, super earundem præsentium litterarum obseruatione, iustificandam solemne publicè præstetur. Et nihilominus post triginta dies à die publicationis, vt præfertur, in Rom. Cur. faciendæ vnumquemque perinde ardent, & afficiant, ac si cuiq; personaliter intimatæ, & per eos iuratæ fuissent. Quodq; earum transumptis, etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, obsignatis, eadem, prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statutorum, ordinationum, inhibitionum, prohibitionum, approbationum, innovationum, ampliationum, decretorum, reuocationum, irritationis, annullationis, extensionis, declarationis, iusionis, sublarionis, abrogationis, præcepti, interdicti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, decimo octauo Kal. Septemb. Pontificatus nostri Anno Primo.

L. Dat.

M. Vestrius Barbianus -

Alexius de Alexijs.

Registrata Apud Marcellum Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini nostri Iesu Christi, Millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, Indictione quinta die verò vigesima prima Mensis Augusti, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Clementis diuina prouidentia Papæ Octauij, Anno eius primo, supradictæ litteræ, affixæ & publicatæ fuerunt ad Valvas Basilicaram Sanctorum Petri, & Ioannis Lateranen. de Vrbe, necnon in Acie Campi Floræ, & ad valvas Cancellariæ Apostolicæ, per nos Iosephum Spadam, & Paschalem Sanctorum prælibati S. M. N. Papæ Cursores.

Franciscus Baron Mag. Curf